

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра історії, археології, інформаційної та архівної справи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія вітчизняної та світової культури

Освітньо-професійна програма «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

Спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до дисципліни
3. Мета і завдання дисципліни
4. Формат дисципліни
5. Програмні результати навчання
6. Обсяг дисципліни
7. Ознаки дисципліни
8. Пререквізити
9. Технічне та програмне забезпечення / обладнання
10. Політика курсу
11. Навчально-методична карта дисципліни
12. Система оцінювання та вимоги
13. Рекомендовані джерела інформації

1. Загальна інформація

Назва курсу	Історія вітчизняної та світової культури
Викладач	Коломієць Олена Борисівна , кандидат педагогічних наук (спеціальність 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти), доцент кафедри історії, археології, інформаційної та архівної справи
Профайл викладача	https://publons.com/researcher/2899776/oleksandr-dorenskyi/ https://scholar.google.com.ua/citations?user=Q-SQfUsAAAAJ&hl=ru https://orcid.org/0000-0003-0085-7605
Контактний телефон	+38-095-377-65-70
Е-пошта	kolomietselena1964@gmail.com
Фейсбук	www.facebook.
Консультації	<i>очні</i> – відповідно до затвердженого графіку консультацій; <i>онлайн</i> – е-листування, у месенджері (Facebook-Messenger), вебінари на платформі Zoom (за запитом здобувача)
Система дистанційного навчання	http://moodle.kntu.kr.ua/

2. Анотація до дисципліни

Освітня компонента «Історія вітчизняної та світової культури» дає уявлення про роль і значення культури в соціальному житті, історію розвитку та функціонування культурного простору в світовому та вітчизняному вимірах, ціннісно-смыслові та знаково-комунікативні механізми, що регулюють культурну практику взаємодії людей і спільнот на різних етапах історичного розвитку.

Курс знайомить з численними пам'ятками вітчизняної та світової культури, досягненнями видатних митців в Україні та за її межами. В процесі освоєння даного курсу здобувач отримає можливість систематизувати, класифікувати та впорядкувати велике розмаїття форм людської діяльності, що зробить доступним осягнення глибин естетичних пристрастей та вподобань народів світу в конкретні історичні періоди.

Історія вітчизняної та світової культури посідає одне з чільних місць у системі розвитку суспільства з орієнтацією на загальнолюдські цінності.

Питання збереження та розвитку культурних цінностей надзвичайно важливі в умовах реалізації завдань будівництва культури незалежної України. Адже кожний народ набуває в історії певного досвіду і втілює його в неповторну систему культурних надбань. Культура виступає водночас і як мірило цивілізованості етносу, і як форма та зміст внутрішнього зв'язку поколінь. Процес створення і передавання усього найкращого, формування культурної традиції є своєрідною потребою кожної нації.

У полікультурному і багатонаціональному світі особливої актуальності набуває науковий підхід до вивчення історії культури. Важливе значення має формування у майбутніх фахівців адекватної моделі вітчизняної та світової культури, оскільки лише вона може забезпечити успішну орієнтацію і толерантне співіснування серед політичних, конфесійних та інших соціокультурних відмінностей у сучасному світі. Важливим вектором розвитку у даному напрямку є підготовка кадрів з відповідною культурологічною готовністю, що забезпечить для України величезний

резерв та потенціал у демонстрації взірців демократичної культури та цінностей громадянського суспільства.

3. Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни: формування системи знань про особливості виникнення та джерела вітчизняної та світової культури, закономірності розвитку культурно-історичного процесу в Україні та за її межами; з'ясування сутнісних ознак духовної культури народів світу, її гуманістичної спрямованості, глибокого демократизму, творчого характеру; розгляд культури в єдності та суперечності різноманітних процесів і тенденцій у ній; розширення культурно-світоглядних горизонтів студентів через залучення їх до найкращих і своєрідних зразків матеріальної та духовної культури народів світу.

Предметом вивчення дисципліни є особливості становлення та розвитку вітчизняної та світової культури в конкретні історичні періоди.

Завдання вивчення дисципліни:

- отримання базових знань про передумови формування, генезис та основні етапи розвитку вітчизняної та світової культури;
- ознайомлення з основними формами художньо-естетичних і соціокультурних практик, мистецько-культурними явищами;
- визначення особливостей історичного розвитку вітчизняної та світової культури;
- формування уявлення про українську культуру як частину всесвітнього культурного процесу, виявлення її зв'язку з соціальними, політичними, цивілізаційними, побутовими, мистецькими явищами і процесами.

Основним завданням вивчення дисципліни є формування **компетентностей** (інтегральної, загальних, фахових), важливих для особистісного розвитку майбутніх фахівців.

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи або у процесі навчання, що передбачає застосування положень і методів інформаційної, бібліотечної та архівної справи і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК 7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свободи людини і громадянина в Україні.

ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 2. Здатність використовувати методи систематизації, пошуку, збереження, класифікації інформації для різних типів контенту та носіїв.

ФК 4. Здатність аналізувати закономірності розвитку документно-інформаційних потоків та масивів як штучно створеної підсистеми соціальних комунікацій.

ФК 6. Здатність підтримувати ділову комунікацію з усіма суб'єктами інформаційного ринку, користувачами, партнерами, органами влади та управління, засобами масової інформації.

ФК 14. Здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, постійного підвищення рівня інформаційної культури.

ФК 17. Здатність визначати перспективні напрямки розвитку інформаційної, бібліотечної та архівної справи з урахуванням досягнень соціокультурної сфери, виробництва та економіки, особливостей функціонування сучасної інформаційно-технологічної інфраструктури тощо.

ФК 18. Здатність використовувати ресурси сучасних мегакультурних центрів для забезпечення повноцінного розвитку особистості шляхом підготовки (з використанням методів інформаційно-аналітичної діяльності), надання та розповсюдження інформаційних продуктів і послуг.

4. Формат дисципліни

Для денної форми навчання:

Викладання курсу передбачає для засвоєння дисципліни традиційні лекційні заняття із застосуванням електронних презентацій у поєднанні із практичними роботами, виконанням самостійно підготовлених завдань.

Формат очний (offline / Face to face).

5.

Програмні результати навчання

У результаті вивчення курсу здобувач набуде:

РН11. Здійснювати пошук інформації в різних джерелах для розв'язання професійних завдань.

РН14. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію українською мовою та однією з іноземних мов.

РН15. Використовувати різноманітні комунікативні технології для ефективного спілкування на професійному, науковому та соціальному рівнях на засадах толерантності, діалогу і співробітництва.

РН18. Навчатися з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань.

РН 20. Забезпечувати формування бази електронних документів (у тому числі й краєзнавчої тематики) інформаційної, бібліотечної та архівної установи на засадах інформаційної безпеки з використанням у практичній діяльності положень стандартів, нормативних документів держави з урахуванням досягнень сучасної соціокультурної сфери.

РН 21. Критично осмислювати теорії, принципи, методи і поняття галузі, здійснювати управління професійною та проектною діяльністю, зокрема й у міжкультурному середовищі.

РН 22. Сприяти повноцінному функціонуванню модерних мегакультурних центрів (бібліотечних, архівних, музейних установ) як культурно-мистецьких, літературних, наукових осередків на регіональному, державному та міжнародному рівнях.

6. Обсяг дисципліни

Вид роботи	Кількість годин
Лекції	42
Практичні заняття	28
Самостійна робота	140
<i>Разом</i>	<i>210</i>

Рік викладання	Курс (рік навчання)	Семестр	Кількість кредитів / годин	Вид підсумкового контролю	Нормативна / вибіркова
2021/2022	I	1/2	7/ 210	Іспит, іспит	Нормативна

8. Пререквізити

Вивчення дисципліни «Історія вітчизняної та світової культури» відбувається на основі знань, отриманих на базі повної загальної середньої освіти.

8. Технічне й програмне забезпечення / обладнання

У період сесії бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з адміністрацією та викладачами з приводу проведення занять та консультацій. У міжсесійний період комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) та оргтехніку для комунікації з адміністрацією, викладачами та підготовки (друку) рефератів ісамостійних робіт.

9. Політика курсу

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

Відвідування занять:

Відвідання занять – важлива складова навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу. Пропущені заняття повинні бути відпрацьовані не пізніше ніж за тиждень до залікової сесії.

Поведінка на заняттях:

Недопустимість: запізнь на заняття, списування та плагіат, несвоєчасне виконання поставленого завдання.

При організації освітнього процесу в Центральнoукраїнському національному технічному університеті студенти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: «Положення про організацію освітнього процесу в ЦНТУ» (http://www.kntu.kr.ua/doc/doc/The_provisions_of_company_profile.pdf); «Положення про організацію вивчення вибіркового навчальних дисциплін та формування індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти» (<http://www.kntu.kr.ua/doc/doc/vibir.pdf>); «Положення про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти ЦНТУ» (<http://www.kntu.kr.ua/?view=univer&id=50>); «Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ЦНТУ». Режим доступу: http://www.kntu.kr.ua/doc/doc/polozh_system_yakosti.pdf.

10. Навчально-методична карта дисципліни

Тема	Кількість год.		
	лекції	практичні заняття	самостійна робота
1 семестр			
<p>Тема 1. Вступ до курсу « Історія вітчизняної та світової культури» Предмет і завдання курсу. Витоки культури, її місце та роль в історії людства. Культура як предмет наукового аналізу. Поняття і суть національної культури. Особливості українського менталітету та самобутність української культури. Місце української культури в контексті розвитку світової культури.</p>	2		4
<p>Тема 2. Первісна культура Загальна характеристика первісної епохи. Значення первісної культури для сучасності. Основні етапи розвитку первісної культури. Культурогенез. Предметне та духовне освоєння світу. Синкретизм. Світосприйняття первісної людини. Ранні форми вірувань.</p>	2		4
<p>Тема 3. Витоки української культури Ранні форми культури на українських землях. Трипільська культура. Пам'ятки скіфської культури на території України. Культура античних міст-полісів в Північному Причорномор'ї.</p>		2	4
<p>Тема 4. Культура Стародавніх цивілізацій Сходу Культура цивілізацій Стародавнього Сходу. Давньоєгипетська цивілізація: основні риси. Теократичний характер влади фараонів. Сакральний характер знань й зародження наукового світогляду. Давньоєгипетська реформація. Основні символи культури Давнього Єгипту. Світове значення культурної спадщини Давнього Єгипту. Культура Давньої Месопотамії. Шумеро-аккадська цивілізація. Сакральний характер знань. Перші правові кодекси. Культура Вавилону: продовження традицій. Ассірійська та нововавилонська культура та цивілізація. Основні досягнення й особливості месопотамської культури. Культура Давньої Індії. Основні етапи культурного розвитку. Ведична література та релігія. Брахманізм. Індуїзм. Буддизм. Філософія та наука. Світове значення культури Давньої Індії. Давньокитайська цивілізація. Основні періоди культурного розвитку. держава й суспільство в Давньому Китаї. Релігійно-філософські вчення: конфуціанство, даосизм, буддизм, легізм. Мистецтво Давнього Китаю. Наукові досягнення Давнього Китаю. Світове значення китайської культури.</p>	4	2	8
<p>Тема 5. Антична культура. Культура Стародавньої Греції Антична цивілізація. Походження і зміст поняття "античність". Періодизація культурного розвитку Стародавньої Греції. Культура Стародавньої Греції: основні періоди, характерні риси, визначні досягнення. Соціально-політичний устрій. Грецька міфологія та філософія. Визначні мистецькі досягнення. Особливості давньогрецької культури та її світове значення. Елліністична культура.</p>	2	2	8
<p>Тема 6. Культура Стародавнього Риму Періодизація культурного розвитку. Особливості, традиції та спадкоємність культури Стародавнього Риму. Соціально-політична структура. Створення системи єдиного цивільного права. Внесок Риму в</p>	2		4

світову культуру. Значення античної культури.			
Тема 7. Дохристиянська доба вітчизняного культурно-історичного поступу Культура східних слов'ян дохристиянського періоду: історичні умови розвитку. Матеріальна культура слов'янських племен: господарство, побут, спосіб життя. Язичницький світогляд як частина загальнолюдського комплексу первісних вірувань, звичаїв, обрядів. Епічно-міфічно-билинний характер слов'янського мистецтва.		2	4
Тема 8. Середньовічна культура Західної Європи Передумови формування і сенс середньовічної західноєвропейської культури. Значення християнства для розвитку європейської культури. Розвиток освіти і науки. Схоластика. Література і мистецтво. Провідні риси та досягнення духовної культури Західної Європи.	2		6
Тема 9. Візантійська культура Періодизація та особливості культурного розвитку. Культурні традиції й художня культура Візантії. Іконографія. Світове значення візантійської культури.	2		4
Тема 10. Соціокультурний розвиток Київської Русі та Галицько-Волинського князівства Київська Русь – якісно новий етап у розвитку слов'янської культури. Хрещення Русі, соціокультурні наслідки цієї події. Державність і правова культура. Розвиток писемності в Київській Русі, поширення освіти. Наукові знання. Література і літописання. Давньоруське мистецтво. Музична культура. Культурно-політичний сенс роздрібненості. Культура Галицько-Волинського князівства. Культурна спадщина Київської Русі та сучасні дискусії про її спадкоємців. Значення культури Київської Русі в становленні і розвитку української культури.	2	2	8
Тема 11. Культура доби Відродження Формування та світоглядні засади культури Відродження. Особливості культури італійського Відродження. Художня культура епохи Відродження. Характеристика Відродження у романських країнах і на півночі Європи. Вплив Реформації на розвиток європейської культури.	4	2	8
Тема 12. Культура України в XIV – першій половині XVII ст. Суспільно-політичні та історичні обставини розвитку української культури. Культурні впливи. Ренесанс в українській культурі. Розвиток книгодрукування. Виникнення православних братств і рух за реформу церкви і освіти. Петро Могила та його спадщина. Острозький культурно-освітній центр. Козаччина як культурний феномен.	2		4
Тема 13. Культура Нового часу. Просвітництво Культурна парадигма Нового часу. Культура XVII ст. Витоки та основні засади Просвітництва. Наукові революції XVII-XVIII ст. Зародження ідей громадянського суспільства та правової держави. Стильові і жанрові особливості мистецтва.	2		4
Тема 14. Українська культура кінця XVII – XVIII ст. Історичні умови розвитку культури. Козацька автономія і піднесення соціальної та культурної активності українського народу. Освіта та наукові знання. Культурно-просвітницька діяльність Києво-Могилянської академії. І. Мазепа як меценат і культурний діяч. Книгодрукування, література. Художня культура України XVII – XVIII ст. Українська діаспора в Росії.	2		4
Тема 15. Феномен українського бароко Державотворчі і культуротворчі процеси в Україні в XVII – XVIII ст. Гуманістична спрямованість української культури епохи бароко. Бароко як відображення патетики національно-визвольної боротьби.		2	4

Характерні риси бароко. Своєрідність українського бароко у літературі, архітектурі, живописі, музиці. Г. Скоророда як явище української барокової культури.			
Разом	28	14	78
2 семестр			
Тема 16. Європейська культура XIX ст. Соціально-культурні умови розвитку. Світоглядні парадигми як основа буття. Розвиток науки і техніки. Провідні художні течії в європейській культурі XIX ст..	2	2	10
Тема 17. Національно-культурне відродження України XIX – початку XX ст. Українське національне відродження, його джерела, чинники та основні етапи. Дослідження української історії та фольклору. Українська мова і література. Галицьке відродження. "Руська трійця". Кирило-Мефодіївське братство. Розвиток суспільно-політичної та історичної думки. Роль Т. Шевченка у становленні української культури. Українська культура в боротьбі за утвердження етнічної і культурної самобутності народу. Журнал "Основа". Громадівський рух. Хлопомани. Громадське та культурне життя на західноукраїнських землях в другій половині XIX ст.. Модерністичний етап національно-культурного відродження.	2	2	8
Тема 18. Українська культура України XIX – початку XX ст. Світоглядні засади та головні напрямки розвитку української культури XIX – початку XX ст.. Освіта і наука в системі культури. Література в боротьбі за утвердження культурної самобутності українського народу. Т. Шевченко в українській і світовій культурах. Образотворче мистецтво і архітектура. Музична культура. Театральна культура.	2	2	8
Тема 19. Українська культура першої половини XX ст. Особливості культурного розвитку України на початку XX ст. Проблема духовного відродження нації як необхідна умова консолідації українського народу в його боротьбі за національне і соціальне визволення. Культура в роки боротьби за державну незалежність України (1917 – 1921). Культурні перетворення в перші роки радянської влади. Політика українізації та її вплив на культуру. Українське національно-культурне відродження 20-30-х років XX ст. Терор 30-х і кінець українізації. "Розстріляне відродження". Тоталітаризм і культура.	2	2	10
Тема 20. Українська національна культура в тоталітарній державі Українська культура в роки Другої світової війни. Літературні і мистецькі процеси в умовах ідеологічних репресій (друга половина 40-х – перша половина 50-х рр. XX ст.). Культура і духовне життя України часів хрущовської "відлиги". Роль діячів культури в зародженні руху опозиції. Громадсько-літературний рух "шестидесятників". Русифікаторський наступ тоталітарної держави на духовність українського народу в 70- -80-х рр. XX ст. Особливості українського мистецтва періоду "соцреалізму".	2	2	8
Тема 21. Теоретичні проблеми розвитку сучасної культури Характеристика сучасної соціокультурної ситуації. Тенденції культурної універсалізації. Формування культури інформаційного суспільства. Сучасна масова культура, її цінності. Зміна світогляду XXI ст. під впливом постмодернізму. Проблема збереження культурної спадщини.	2	2	10
Тема 22. Сучасна українська культура та її входження у світовий простір Проголошення незалежності України і формування нової соціокультурної ситуації в Україні.	2	2	8

Національно-культурне будівництво. Загальнолюдське і національне в цінностях сучасної культури. Соціально-культурна модернізація українського суспільства й перспективи розвитку української культури. Художні напрями в українському мистецтві на початку ХХІ ст.. Інтеграція сучасного українського мистецтва в європейський і світовий культурний простір. Культурні надбання української діаспори. Духовні орієнтації студентської молоді України та способи виховного впливу на молодіжну субкультуру.			
Разом	14	14	62

11. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма підсумкового контролю: іспит; іспит.

Контроль знань та умінь здобувачів (поточний та підсумковий) здійснюється за кредитною трансферно-накопичувальною системою організації освітнього процесу в ЦНТУ.

Семестр I . Форма підсумкового контролю: ІСПИТ.

Рівень засвоєння студентом теоретичного та практичного навчального матеріалу оцінюється за стобальною та чотирирівневою шкалами оцінювання. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни та виводиться як сума проміжних оцінок за вивчення змістових модулів. Остаточна оцінка рівня знань студента складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої відводиться 60 балів, та рейтингу з атестації (іспит) – 40 балів.

Розподіл балів, які отримують студенти при вивченні дисципліни «Історія вітчизняної та світової культури»

Семестр: I

Поточний контроль та самостійна робота																Підсумковий контроль		
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2								Всього	Іспит	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	ЗК 1	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	ЗК 2			
3	3	3	3	3	3	2	10	3	3	3	3	3	3	2	10	60	40	100

Примітка: T1, T2, ..., T14 – тижні, ЗК1, ЗК2 – поточний змістовий контроль

Семестр II. Форма підсумкового контролю: ІСПИТ.

Рівень засвоєння студентом теоретичного та практичного навчального матеріалу оцінюється за стобальною та чотирирівневою шкалами оцінювання. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни та виводиться як сума проміжних оцінок за вивчення змістових модулів. Остаточна оцінка рівня знань студента складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої відводиться 60 балів, та рейтингу з атестації (іспит) – 40 балів.

Розподіл балів, які отримують студенти при вивченні дисципліни «Історія вітчизняної та світової культури»

Семестр: II

Поточний контроль та самостійна робота																Підсумковий контроль		
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2								Всього	Іспит	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	ЗК 1	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	ЗК 2			
3	3	3	3	3	3	2	10	3	3	3	3	3	3	2	10	60	40	100

Примітка: T1, T2, ..., T14 – тижні, ЗК1, ЗК2 – підсумковий змістовий контроль

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і студентів на першому занятті.

Рівень знань оцінюється:

«Відмінно» / «Зараховано» – здобувач вищої освіти досконало засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання у процесі аналізу практичного матеріалу, висловлює власні міркування стосовно тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.

«Добре» / «Зараховано» – здобувач вищої освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, викладає його аргументовано, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, має практичні навички, висловлює власні міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або у процесі аналізу практичного матеріалу.

«Задовільно» / «Зараховано» – здобувач вищої освіти, в основному, володіє теоретичними знаннями з навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вмє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх з майбутньою діяльністю.

«Незадовільно» / «Не зараховано» – здобувач вищої освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі; відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані. Студенти, які не з'явилися на іспит без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

Переведення підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, вираженої у балах, в екзаменаційну (залікову) за національною шкалою та шкалою ЄКТС здійснюється за відповідною шкалою.

Шкала оцінювання

Оцінка за шкалою ЄКТС	Визначення	Оцінка		
		За національною системою (іспит, диференційований залік: курсова робота, практика)	За національною системою (залік)	За системою ЦНТУ
A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	Зараховано	90 – 100
B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	Зараховано	82 – 89
C	ДОБРЕ – в цілому правильна робота з певною кількістю грубих помилок			74 – 81
D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	Зараховано	64 – 73
E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії			60 – 63
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно попрацювати перед тим, як перескласти	2 (незадовільно)	Незараховано	35 – 59
F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота			1 – 34

Критерії оцінювання знань і вмінь здобувачів визначені [Положенням про організацію освітнього процесу в ЦНТУ](#) (С. 28-31).

13. Рекомендовані джерела інформації

Базова література: підручники, навчальні посібники, монографії

1. Антонович Д. Українська культура / Д. Антонович. К., 1993.
2. Асеев Ю. С. Архитектура древнего Киева / Ю. С. Асеев. К., 1982.
3. Асеев Ю. С. Джерела. Мистецтво Київської Русі / Ю.С. Асеев. К.: Мистецтво, 1980.
4. Безклубенко С. Д. Українська культура: погляд крізь віки: історико-теоретичні нариси / С. Д. Безклубенко. Ужгород: Карпати, 2006.
5. Богуцький Ю. П., Андрущенко В. П., Безвершук Ж. О. та ін. Українська культура в європейському контексті / Ю. Богуцький, В. П. Андрущенко, Ж.О. Безвершук. К.: Знання, 2007.
6. Бокань В. А. Культурологія: навч. посіб. для ВНЗ / В. А. Бокань. К., 2000.
7. Гаврюшенко О. А., Шейко В. М., Тимашевська Л. Г. Історія культури: навч. посіб. / О. А. Гаврюшенко, В. М. Шейко, Л. Г. Тимашевська; наук. ред. В. М. Шейко. К.: Кондор, 2004.
8. Голованов С.О., Крижанівська В. В. Історія культури стародавнього світу, середніх віків та відродження: лекції для вищих навчальних закладів / С. О. Голованов, В.В. Крижанівська. К., 1997.
9. Горбач Н. Я., Гелей С. Д., Росінська З. П. та ін. Теорія та історія світової та вітчизняної культури: підручник / Н. Я. Горбач, С. Д. Гелей, З. П. Росінська та ін. Львів, 1992.
10. Ісаєвич Я. Українське книговидання: витоки, розвиток, проблеми / Я. Ісаєвич. Львів, 2002.
11. Історія світової та української культури: підруч. для вищ. закл. освіти / В. А. Греченко [та ін.] К.: Літера, ЛТД, 2002.
12. Історія української культури / за ред. І. Крип'якевича. К.: Либідь, 1999.
13. Історія української культури: у 5-ти т. К.: Наукова думка, 2001.

14. Історія української та зарубіжної культури: навч. посіб. / за ред. С. М. Клапчука, В. Ф. Остафійчука. К.: Знання, 2002.
 15. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура: курс лекцій / М. В. Кордон. К.: ЦУЛ, 2003.
 16. Корженівський А. С., Смоленський В. І. Культурологія: навч. посіб. / А. С. Корженівський, В. І. Смоленський. Кам'янець-Подільський, 2001.
 17. Кравець М. С., Семашко О. М., Піча В. М. та ін. Культурологія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. I-IV рівнів акредитації / М. С. Кравець, О. М. Семашко, В. М. Піча; за заг. ред. В. М. Пічі. Львів: Магнолія плюс, 2003.
 18. Культура українського народу: навч. посіб. / В. М. Русанівський та ін. К.: Либіль, 1994.
 19. Культурологія: теорія та історія культури: навч. посіб. / за ред. І. І. Тюрменко, О. Д. Горбула. К.: Центр навчальної літератури, 2004.
 20. Лановик М. В., Лановик З. Б. Українська усна народна творчість: підручник / М. В. Лановик, З. Б. Лановик. К.: Знання-Прес, 2003.
 21. Лобас В. Х. Українська і зарубіжна культура: навч. посіб. / В. Х. Лобас. К.: МАУП, 2000.
 22. Меднікова Г. С. Українська та зарубіжна культура ХХ ст.: навч. посіб. К.: Знання, КОО, 2002.
 23. Огієнко І. Українська культура / І. Огієнко. К.: Абрис, 1991.
 24. Овсійчук В. А. Українське мистецтво XIV – першої половини XVII ст. / В. А. Овсійчук. К.: Мистецтво, 1985.
 25. Попович М. Нарис історії культури України / М. Попович. – К.: Артк, 1998.
 26. Семчишин Я. Тисяча років української культури: історичний огляд культурного процесу / Я. Семчишин. Львів, 1993.
 27. Україна давня і нова: народ, релігія, культура. Л., 1996.
 28. Українська культура в контексті світових глобалізаційних процесів / гол. ред. Г. Скрипник. – К., 2005.
 29. Українська культура: історія і сучасність: навч. посіб. / за ред. С. О. Черепанової. Львів: Світ, 1994.
 30. Українська та зарубіжна культура: навч. посіб. / за ред. М. М. Заковича. К.: Знання, КОО, 2000.
 31. Українська та зарубіжна культура: підручник / з ред. В. О. Лозового. Харків, 2005.
 32. Хоменко В. Я. Українська і світова культура: підручник / В. Я. Хоменко. К., 2003.
 33. Художня культура України: навч. посіб. / Л. М. Масол, С. А. Ничкало, Г. І. Веселовська, О. І. Онищенко; за заг. ред. Л. М. Масол. К.: Вища школа, 2006.
 34. Шейко В. М. Історія української художньої культури: підручник / В. М. Шейко. Харків: ХДАК, 1999.
 35. Шейко В. М., Тишевська Л. Г. Історія української культури: навч. посіб. / В. М. Шейко, Л. Г. Тишевська; наук. ред. В. М. Шейко. К.: Кондор, 2006.
 36. Чмихов М. О. Давня культура: навч. посіб. / М. О. Чмихов. К., 1995.
- Словники, енциклопедії, довідники, хрестоматії**
37. Дмитриева Н. П. Краткая история искусств / Н. П. Дмитриева. М., 1991.
 38. Золоте слово. *Хрестоматія літератури України-Русі епохи Середньовіччя IX – XV ст. У 2-х кн.* / за ред. В. Яременка. К.: Аконт. 2002.
 39. Енциклопедія українознавства: у 10 т. Л.: Наук. т-во ім. Т. Шевченка, 1993.
 40. Корінний М. М., Порапов Г. Г., Шевченко В. Ф. Короткий термінологічний словник з української та зарубіжної культури / М. М. Корінний, Г. Г. Порапов, В. Ф. Шевченко. К., 2002.
 41. Культурологія. ХХ век. Энциклопедия. СПб., 1998. Т. 1-2.
 42. Пасічний А. М. Образотворче мистецтво: словник-довідник / А. М. Пасічний. Тернопіль: Навчальна книга, 2003.
 43. Словник українського сакрального мистецтва / за наук. ред. М. Станкевича. Львів, 2006.
 44. Словарь искусств. М., 1996.
 45. Термінологічний словник з культурології. К.: МАУП, 2004.
 46. Тимофієнко В. І. Архітектура і монументальне мистецтво: терміни та поняття / В. І. Тимофієнко. К.: Вид-во Інституту проблем

сучасного мистецтва, Головкивархітектура, 2002.

47. Философский энциклопедический словарь. М., 2004.

48. Шкаруба Л. М., Спанатій Л. С. Російсько-український словник художніх термінів: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л. М. Шкаруба, Л. С. Спанатій. К.: Каравелла, 2004.

49. Энциклопедический словарь по культурологии. М., 1997.

50. Яценко Н. Е. Толковый словарь обществоведческих терминов / Н. Е. Яценко. СПб., 1999.

Додаткова література

51. Богданов В. О. Історія духовного музичного мистецтва України: від найдавніших часів до початку ХХ ст. / В. О. Богданов. Х.: Основа, 2000.

52. Богословский М. Парадоксы культуры ХХ в. / М. Богословский. Харьков, 2000.

53. Боннар А. Греческая цивилизация / А. Боннар. М., 1992.

54. Боннар А. Культура древнего Рима / А. Боннар. М., 1985.

55. Говоров А. А., Куприянова Т. Г. История книги / А. А. Говоров, Т. Г. Куприянова. М., 2001.

56. Григорьев В. М. Наука и техника в контексте культуры / В. М. Григорьев. М., 1989.

57. Гриценко Т. Б., Кондратюк А. Ю., Мельничук Т. Ф. Культура в эпоху промислового перевороту та соціальних зрушень / Т. Б. Гриценко, А. Ю. Кондратюк, Т. Ф. Мельничук. К.: НАУ, 2006.

58. Жолтовський П. М. Художнє життя на Україні в ХVІ – ХVІІІ ст. / П. М. Жолтовський. К.: Наукова думка, 1983.

59. Забужко О. Філософія української ідеї / О. Забужко. К., 1991.

60. Ісаєвич Я. Д. Першодрукар Іван Федоров і виникнення друкарства на Україні / Я. Д. Ісаєвич. Л., 1983.

61. Історія українського мистецтва у 6-ти томах. К.: УРЕ, 1965-1967.

62. Козловски П. Культура постмодерна: общественно-культурные последствия технического развития: пер. с нем. / П. Козловски. М.: Республика, 1997.

63. Костюк О. Г., Федорук О. К., Мосаковський С. та ін. Українське барокко та європейський контекст / О. Г. Костюк, О. К. Федорук, С. І. Мосаковський та ін. К.: Наукова думка, 1991.

64. Кримський С. Б. Архетипи української культури / С. Б. Кримський. *Феномен української культури: методологічні засади осмислення*. К.: Фенікс, 1996. С. 91–112.

65. Макаров А. М. Світло українського барокко / А. М. Макаров. К.: Мистецтво, 1994.

66. Маланюк Є. Нариси з історії нашої культури / Є. Маланюк. К.: Обереги, 1992.

67. Сарбей В. Г. Національне відродження України / В. Г. Сарбей. К.: Альтернативи, 1999.

68. Українське бароко та європейський контекст / О.К.Федорук та ін. К., 1991.

69. Хижняк З. І. Києво-Могилянська академія / З. І. Хижняк. К.: Вища шк., 1981.

70. Шип Н. А. Культурно-національне питання на Україні у ХІХ ст. / Н. А. Шип. *УІЖ*. 1991. № 3.

